



Eugenia Sarvari: De ce acest text? Ce v-a îndemnat să-l transpuneți scenic, oare acea idee, pe care o expuneați la prima întâlnire cu actorii, când le spuneți că „ne aflăm într-o perioadă polemică în care a-ți vorbi corect propria limbă e deja un act artistic“?

Alexandru Dabija: O să răspund ca De Niro, de-acuma: da. E o întrebare cu un răspuns atât de conținut, încât, da. Exact asta cred: că a vorbi corect o limbă e un act artistic. Dar mai e un motiv: am o pasiune pentru limba română, am o pasiune pentru scriitura în limba română, iar limba veche românească a fost o preocupare constantă. Întotdeauna m-am întrebat de unde și cum s-a făcut limba română literară. Sunt întrebări care nu sunt doar de filolog. Sunt teatrale. Pentru că teatrul pe care-l practicăm noi este, încă, vorbit. E o pasiune pentru limba română, pentru literatura română veche. Și nu descopăr nimic nou, ci vreau numai să confirm părerea multora că avem de-a face cu o nedreptate și deci cu o misiune a culturii române. Este vorba de nebăgarea în seamă a *Țiganiadei* lui Budai-Deleanu – o scăpare culturală mare. Da, mare. Pentru că, într-adevăr, dacă ar fi fost un text cunoscut din vreme, foarte din vreme, atunci când a fost scris, ar fi avut un mare impact asupra scriiturilor următoare. Mă refer la marii noștri clasici. De aceea am considerat că e nevoie de o recuperare. Și pentru că și Cătălin Ștefănescu îl admiră enorm pe Budai-Deleanu, i-am propus să facă o dramatizare. E o scriitură a lui Cătălin Ștefănescu făcută cu multă vreme înainte și cu efort. Nu este workshop, nu este o operă colectivă. Este o creație literară a lui Cătălin Ștefănescu făcută pe limba scriitorului.

(interviul integral poate fi citit pe www.teatrulnationalcluj.ro)



Partener al Teatrului Național
în stagiunea 2018 / 2019



Banking 030.com te ajută

Stagiunea 2018/2019
Premiera: 23 septembrie 2018
www.teatrulnationalcluj.ro

Partener al
Teatrului Național Cluj Napoca



CONEXIO



manager: Mircea Mărușcu

Teatrul Național Cluj-Napoca

Teatrul Național Cluj-Napoca
este o instituție publică
afiliată în subordinea
Ministerului Culturii
și Identității Naționale



Țiganiada

scenariu de Cătălin Ștefănescu după Ion Budai-Deleanu



Țiganiada

scenariu de Cătălin Ștefănescu,
după Ion Budai-Deleanu

regia: **Alexandru Dabija**, decorul și recuzita: **Cristian Rusu**,
costumele: **Dragoș Buhagiar**, asistent de regie: **Diana Mititelu**,
asistent de costume: **Gabriela Bădină**, maestrul de lumini: **Jenel Moldovan**

cu: **Adriana Băilescu, Ruslan Bârlea, Patricia Brad, Diana Buluga, Ionuț Caras, Dan Chiorean, Adrian Cuceu, Radu Dogaru, Cristian Grosu, Anca Hanu, Cătălin Herlo, Elena Ivanea, Silvius Ioșga, Ioan Isaiu, Radu Lărgeanu, Miron Maxim, Angelica Nicoară, Mihai-Florian Nițu, Dragoș Pop, Cristian Rigman, Matei Rotaru, Cosmin Stănilă, Alexandra Tarce, Sânziana Tarța**

regia tehnică: Ioan Negrea, lumini: Alexandru Corpodean, Mădălina Mânzat, Andrei Mitran, Ionuț Maier
sonorizare: Marius Rusu, Vlad Negrea, video: Vasile Crăciun, sulfior: Ana-Maria Moldovan

foto: Nicu Chereiu

Ce ne mai poate spune oare, astăzi, *Țiganiada*, la mai bine de două sute de ani de când a scris-o rătăcitorul Ion Budai-Deleanu? Ce sensuri contemporane se pot ascunde sub alegoriile unui text a cărui prefață proclama că „prin țigani să înțeleg și alții”? Prima epopee în limba română a intrat târziu în conștiința publică, fiind descoperită la Lemberg și publicată de Gh. Asachi la multă vreme după ce autorul nu mai era printre cei vii. Cu toate acestea, *Țiganiada* și-a cucerit primele generații de cititori prin verva comică inepuizabilă, prin savoarea proverbială a limbajului, dar și prin capacitatea de a ridica probleme serioase sub masca râsului. Există, la Budai-Deleanu, o punere sub semnul întrebării a inegalităților și a prejudecăților, dar și o reflecție profundă privitoare la sistemele de guvernământ și la faptul de a fi un bun cetățean. Eroismul și dragostea sunt, în același timp, ironizate și glorificate, ea și cum ni s-ar sugera să nu ne încredem pe deplin în ele.

Alexandru Dabija, aducând *Țiganiada* pe scenă în formă fragmentară, dar concentrată, redescoperă puterea și seducția originalului, explorând cu atenție toate straturile de sensuri suprapuse de-a lungul istoriei în faimoasa epopee. Fiecare spectator este invitat, în Anul Centenarului, să se întoarcă asupra lui însuși, să-și pună întrebări despre istorie și toleranță, despre identitate și alteritate. *Țiganiada* pe scenă? O cascadă de versuri neașe, umor și culoare autentică, care ne arată cum – din trecut și prezent – putem și trebuie să ne regândim viitorul.

Ștefana Pop-Curșeu

